

P R O
CONFRATERNI
tate Sanctorum Petri, &
Bernardi ciuitatis
Maioricarū.

28

C O N T R A

Don Petrum Raimundum Zafortezā,
Regium procuratorem eiusdem
ciuitatis, & Regni.

QUOD Sententia ultimo loco lata per
Regiam Audientiam Maioricarū, ad re-
lationem Doctoris Raimundi Veri, Re-
gij Consiliarij, contra dictam Confrater-
nitatē, virtute Regij scripti, seu instau-
ratorie a Regia Maiestate, dicto don Petro Raimundo
concessa, debeat omni modo nulla declarari, vel saltē
reuocari, ac declarari, causam instaurari non potuisse,
nec debuisse, nec Regiam Audientiam aduersus rem
aliā iudicatā, & in rem iudicatam transactam senten-

A tiam

tiam proferre, manifestissimū fiet, si ultra in hac causa deducta ad infra scriptos iuris articulos, quos nouiter pro parte dictæ Confraternitatis adducemus, attentē animaduertatur.

Primò itaque fundabimus virtute Regij rescripti non potuisse, nec debuisse hanc causam iam decisam, & in rem iudicatam transactam instaurari.

Secundò probabimus, minus potuisse, nec debuisse Regiam Audientiam primam sententiam ad fauorem Confraternitatis latam yllo modo reuocare, nec in melius commutare quinimò annullata penitus, & reuocata vltima sententia per Regiam Audientiam in contrarium lata, debet dictus don Petrus ad restitutionē omnium inde acceptorū, & in expensis ytriusque instantiæ condemnari.

Primus articulus.

Q Vanuis Regia Maieestas possit causas instaurare, & reuisionem aduersus rem iudicatam, concedere de plenitudine potestatis, cap sua nobis, de appellatio. vbi Anton de Burrio; Ioann de Imol. & Bald. li. quoties, & l. rescripta. C. de precib. Imperat. offerend. vbi Bald. & in l. final. C. sentent. rescind. non poss. ex num. 1. vsque ad num. 7 l. ex causa. §. 1. ff. de minor. Paul. de Castr. in l. cum heredes. ff. de acquir. & conf. 179. Donatio prædicta, vol. 1. Alexan. conf. 77. num. 4. vol. 2. Gregor. Lopez in l. 25. tit. 23. part. 3. & de iure Regni, est text. in l. 4. titu. 24. part. 3. ibi: *Fueras ende si el Rey le quisiese hazer merced, como señor.* Nihilominus tamen hoc non trāsit sine difficultate, nam contrarium voluit text. in l. final. C. sentent. rescind. non poss. & in l. fin. C. si contra ius, vel vilitat. public. & de iure communi legitima non subsistente causa, absolute voluerunt Francisc. Bursa. conf. 28. per totum, volum. 1. Aluar. Valasc. consult. 51.

Achil. Personal. de iud. q. 10. & alij quāplures ab eis re-
lari, qui omnes cōcludūt, sine legitima causa cōcedinō
debere, & esse valdē odiosū, & de iure prohibitū, vt
testatur Francisc. Bursat. d. cons. 78 num. 7 cum seq. &
num. 23. vol. 1. vbi rationem reddit, ibi: Ne aliter or-
dinando suprema Principis auctoritas deprimatur, de-
turque materia futuris temporibus attentandi simi-
lia, lites perpetuandi, definita per Principes, eluso-
ria reddendi, quod omnibus absōnū est, vt homines sub
verbo, & Principis fide decipiantur, prout in terminis
fere nostris de deneganda Audiētia, seu sentētia reuissio-
ne per plura consuluit Card. Paris. videndus cons. 118. vo-
lum. 1. vbi num. 15. ad propositum ita loquitur, ibi: & ve-
re, ne dum absurdum, & absōnū esset admittere ipsum
ad predicta remedia, vel ipsorū aliquod quinimō eundē
circa istorū aliquod audire, nil aliud esset, nisi ledere, mi-
nuere, ac deprimere supremā auctoritatē, & dignitatē ip-
sius illustris Ducis, & Principis, & ipsius iurisdictioni de-
rogare, & consequenter dare materiam, & aditum suc-
cessiuis temporibus similia attentandi, & appetendi li-
tes, & eas prorogare, & illis finem, & terminum nunquā
imponere, & reddere gesta, & decisa per illum illustrem
Principem illisoria, & vt in futurum minimē obseruare
tur, quā quantum contraria sint iuris dispositioni equita-
ti, bonestati, & bono publico quisque animaduertere potest.
Nec conceditur per simplex rescriptum, vt voluit Bal-
in d. cap. sua nobis, c. 3. de appellat. vbi tenet, quōd Prin-
ceps tertiam appellationem concedere non potest per
viā rescripti, sed bene posset per viā priuilegij ex cer-
ta scientia, & tunc suæ literæ debent esse signatę bulla
priuilegij, nisi esset clausula non obstante, quia talia res-
cripta præsuntur elicta per importunitatem, & frau-
dem, quod dicit esse mentitendum, idem in simili
voluit Paul. de Castr. in l. militem. C. de procurat. vbi vo-
luit, quod rescriptum contra publicam vtilitatem tan-
quam

quam subreptitium nō valet, per text. in l. nec damno-
sa. C. de precib. Imperat. offer. quem refert & sequitur
Mandel. Albenf. conf. 776. num. 24. volum. 3. Bursat. d.
conf. 78. num. 4. volum. 1. vbi alios allegat pulchrè Za-
sius videndus conf. 10. lib. 2. vbi latissimè resoluit, non
posse Principem contra rem iudicatam, etiam ex pleni-
tudine potestatis, & certa scientia aliquid rescribere, vt
patet, ex num. 18. cum pluribus sequentibus, & nu. 28.
tenet eiusmodi rescripta ex importunitate concedi, ex
text. in l. 1. C. de petit. bonor. sublat. lib. 10. ibi: *Sed quo-
niam plerumque ita in nonnullis causis inuerecunda pe-
tentium inbitione cōstringimur, vt etiam non conceden-
da tribuamus, nec rescripto quidem nostro aduersus for-
mam lata legis loci aliquid relinquatur,* & in l. 1. C. de fun-
dis, Limotroph. l. b. ii. vbi preces huiusmodi furri-
uas nominat, & potentia eorum, qui instant extortas,
& alia plura ad propositum congerit, quinimò nec etiā
motu proprio Principis concedi posse voluerunt non-
nulli relati a Francisc. Bursat. d. conf. 78. num. 4. vol. 1.

At noster casus longè facilius est, nam non fuit per
Principem concessa instauratio causæ, sed sola facultas
iudicibus data, cognoscendi, ac decernendi, an de iu-
re causa instauranda foret, vt patet ibi: *Tenore presen-
tium de nostra certa scientia deliberatè, & consulto, vo-
bisque dicimus, committimus, & iubemus, quod vocatis
paribus prefatis, recognitoque negotio, & supplicatis præ-
dictis, si ex eisdem, & alijs coram vobis deducendis, vide-
bitur causam prædictam iure fore instaurandam, illam
instauratis, & in integrum restituantis, prout nos, eo casu
ipsam, seu ipsius instantiam, de nostra Regia potestatis
plenitudine instauramus, & in integrum restituimus:*
quare debuerunt prius domini de Regia Audientia dili-
genti examine, causas petitiæ instauracionis excutere, si
mulque decernere, an illæ legitime existerent ad instau-
rationem concedendam: quod vtrique si fecissent, facile
intel-

intelligerent nullam deductam, nec subesse causam instaurationis, seu restitutionis in integrum concedendæ, quandoquidem nihil de nouo à parte aduersa deductū fuit, præter deducta in prima instantia, propter quod dici potuisset ius aduersarij minoris non fuisse plenè defensum, quod equidem necessarium, ac præcipuū fuit ad instaurationem obtinendā nam sola absentia, vel minor etas non sufficit, nisi etiam debita defensio deficiat, vel negligentia, ac lasio interueniat, vt est text. expressus in l. nam & postea. §. si minor ff. de iur. iurand. & ibi omnes notant, & latè tradit Cephal. conf. 348. num. 17. & seq. lib. 3. Portius Imola conf. 134. num. 3. Corneus cō sil. 50. num. 3. volum. 3. Sfortia Oddo, conf. 17. numer. 3. cum sequentib.

Nec negligentia D. Annæ de Villalonga auie, & tutricis dicti D. Petri Raimundi Zaforteza, propter quā supplicationis causa deserta declarata fuit, sufficiens fuit ad restitutionem concedendam, nisi etiam apparēs graua men, & iniquitas sententiæ doceatur, nec etiam absentia ex causa Reipublicæ in expeditione militiæ, nam si sententia fuit aliās iusta, vt infra dicitur, desertio supplicationis potius bonæ fidei, ac solertiæ curatricis, quā negligentię vel incuriæ adscribendum est, ne sumptibus & expēsis frustratorijs minoris patrimonium grauaret: nam tutor, qui iniustam litem nomine minoris profequitur, tenerur ad omnia damna, interesse, & expensas, las in l. omnibus. §. si procurator, nu. 21. ff. si quis ius dicēti non obtemperauer. Bart. in l. si se non obtulit, nu. 1. ff. de re iudicat. Capell. Tolosa. decis. 40. & ibi Stephan. Aufrer. in additio. Dueñas reg. 275. num. 8. in verb. Excurtio. limitat. §. Ruin. conf. 1. num. 23. volum. 3. Marant. in suo Specul. 6. part. in. 3. & vltimo actu, numer. 38. & Borgrin. Caualecan. de tutor. & curat. num. 49. Quare negligentia tutricis in casu, de quo agitur, allegari nō potuit ad iustificandā instaurationem, nisi in simul cum

B ca

ca præiudicium, & damnum allegaretur, vt patet
ibi: *Ob quod grauissima damna passus fuit, & omninò
indefensus extitit*: quæ tamen damna, & defensionis de-
fectus minimè in facto probata fuerunt: ideoque impe-
tratis gaudere non potuit, nam que ad ipsum impetran-
tem spectat probare ea, quæ expressit, quia quando im-
pugnatur rescriptum ex eo quòd impetrās aliquid fal-
so asseruit, onus probandi veritatem assertorum impe-
tranti incumbit, vt est doctrina Ioan. Andr. in cap. i. de
litis cōtestat. in 6. quam Abbas sequitur in cap. constitu-
tus, de rescript. in cap. fin. col. 4. de præsumptio. Cardin.
conf. 69 quoad primum, col. fin. norat Calder. conf. 10.
de probatio. Oldrald. conf. 256. Clemens Episcopus
Ret in terminis videndus, omnes prædictos allegat cō-
sil. 198. num. 4. & in materia assensus, voluit Marin. Fre-
cia in tractat. de subfeu. lib. 2. q. 26. vbi voluit, quod ea,
quæ narrantur Regi dum supplicatur pro assensu, debēt
probari in causa, per. text. in l. præscriptione. C. si contra-
rius, vel utilitat. public. vbi Bald num. 20. vbi, quod de-
bet exprimi causa, & qualibet facti causa, nam gratia
concessa intelligitur, si preces veritate nitantur, cap. 2.
de rescript & demum hæc verba subdit, ibi: *Cautus er-
go debet esse, qui petit assensum, vt non interferat multa,
qua probare non potest, assensus est dispensatio, qua à vè-
ro ex leui fraude conteritur, & prosternitur*. Bal. cōf. 204.
longum thema in fin. volum. 3. vbi dicit, quod rescrip-
tum, quod mœdetur vulnèri, oportet, quod vulnus dete-
gat, ita quod appareat rescribentē intellexisse illud cla-
rè, & specificè, & statum causæ, aliàs non intelligitur dis-
pensatum, vt in cap. 2. de filiis presbyter. in 6. & in l. 2.
ff. de natalib. restit. & in cap. dilectus filius, de rescript.
Crauer. conf. 794. num. 24. & 26. vol. 5. Ludouic Gozad.
cōf. 9. num. 23. & 24. Anchar. cōf. 241. ex tenore priuile-
gij. num. 2. Ias. cōf. 127. num. 8. vol. 4 & Oldrald. cōf. 81.
num. 5. vbi inquit, quod taliter est facienda expressio,

vt

vt. per eam plenē possit instrui Præfident, vt possit prædicta pensare, aliās non dispensatio, sed dissipatio poterit. nō immeritō nuncupari, quod etiam asserit Crauet. cō. fil. 135. num. 43.

Cum itaque pars aduersa, ea, quæ Regis Maiestati exposuit, non probauerit, meritō carere debuit impetratis, præcipuē, quia allegata absentia ex causa Reipublicæ in expeditione militiæ pro Regio seruitio, licet vera fuerit, non tamen ad rem conducit, quandoquidem illa fuit multo post tempus rei iudicatæ, in rem iudicatam transactæ, postquam sententia fuit lata in anno 1583. & in anno 1586. fuit declaratum transactam fuisse in re iudicatam. & dictus don Petrus Raimundus Zaforteza cœpit abesse à ciuitate Maioricarum post annum 1590 quo hanc Curiam accessit, ac deinde seruitio Regio se applicuit, vnde consequitur seruitium Regium, vel absentiam ex causa seruitij, non fuisse causam desertionis, quæ multo tempore ante militiam præcesserat, & res iudicata suum effectum sortita fuerat, nec Maiestati Regiæ expositum fuit, dictam sententiam in rem iudicatam transactam viginti ab hinc annis, & ultra, quæ omnia, si fideliter exposita fuissent, nō vtique concessionem illam extorsisset, prout fuit sub inuolucro, verborum ad effugiendam deliberatam mentem Principis, propter quā debuit, ac debet nulla impetratio declarari, & consequenter non potuisse, nec debuisse illius virtute sententiam in rem iudicatam transactam rescindi: nam vt eleganter ait Ludouic Roman. conf. 326. num. 12. ad hoc, vt impetratio à subreptione saluetur, nō sufficit exprimi generaliter factum, quod si taceretur, reddit resciptum subreptitium, nisi etiam exprimaturs modus, per quem id factum extitit consummatū, citat glossam notabil. in d. cap. dilectus filius, sub verb. Causa, de rescrip. non ergo sufficit narrare factum in genere, nisi narretur specificē modus facti, & qualitas ipsius, refert & sequitur

tur Thomas Grammat. decif. 66. nu. 19. vbi dicit, quod non euitatur obreptio, si quis per inuolucrum verborum effugiat deliberatam mentem Principis, ita Panor. mita. post Innoc. in cap. cum dilecta, de rescript. Socin. Jun. conf. 75. num. 88. vol. 1. tradunt in terminis Socin. conf. 273. in presenti consultatione, num. 12. in fin. vers. Igitur, priuilegium tanquam subreptitium non valet, volum. 2. Tiber. Decia. respōf. 23. num. 45. volum. 1. pulchrē Ioan. Bologn. conf. 2. num. 31. cum sequentib. vbi dicit receptissimum in iure, quod quando narratur aliquid factum, nō sufficit illud generaliter exprimi, sed est necesse, quod exprimantur omnes circumstantiæ, quibus illud factum fuit consummatū, nē sub inuolucro verborum effugiat deliberata mens Principis, aliās cōcessio remanet subrepticia, & ipso iure nulla. *Idem p.*
Predicta adeo vera sunt, quod in quacūque parte cōcessionis interueniat subreptio, vel obreptio, annullatur in totum, vt habetur per Abbatem, & alios communiter in cap. sedes, & in cap. ceterum, & in cap. super literis, de rescript. per text. in cap. 1. & 2. de filiis presbyterorū, in 6. & in cap. ad audientiam, de rescript. & in cap. si motu proprio, cum glos. de præbend. in 6. Augustin. Beroi. conf. 88. num. 1. volum. 1. Grāma. conf. 162. num. 10. Bolognē d. cōf. 2. num. 34. & Aymon. Crauet. d. cōf. 749. num. 29. vol. 5. *Idem p.*
Idque locum habet, etiam si per ignorantiam, vel simpliciter vitiū subreptionis cōmittatur, cap. si super gratia, de officio delegat. in 6. & d. cap. ad audientiam, vbi Abb. & in d. cap. ceterum, & in cap. ad aures, de rescript. August. Beroi. conf. 50. num. 72. vol. 1. Carol. Rui. cōf. 21. num. 13. vol. 1. & cōf. 28. num. 14. vol. 4. Tiber. Decian. resp. 18. num. 379. vol. 1. etiam si talis ignorantia procedat ex facto alieno. Capic. decif. 32. num. 13. Neuizan. inter consilia Bruni, conf. 12. num. 16. quos ad propositum refert Menoch. conf. 1. num. 399. vol. 1. Bolognetus

tus alios referens dicit. consilio 2. numero. 34.

Quinimò, quod amplius est, etiam si sanctus sit ille qui subreptitiam impetrat concessionem, est nulla, Baldus in cap. i. ut lite pendente ubi talia verba proponit, ibi: *Nam subreptitia impetratio non tenet, etiam si sanctus sit ille, qui impetret, sicut erat hic beatus Thomas Cantuariensis*, refert las. in l. qui iurisdictioni. numer. 10. ubi dicit esse perpetuo menti tenendum ff. de iurisdic. omn. iudic. & Aymon Crauet. cons. 103. nu. 17.

Quibus non obstat si dicatur, quod de subreptione non fuit oppositum, nec opponi poterat in Regia Audiencia siquidem respondetur. Primò, quod vitiū subreptionis non suppletur cōsensu partium tacito, vel expresso, nam gratia nō emanat principaliter, nec deriuatur à voluntate partium recipiētium, sed à voluntate Principis cōcedentis. c. cum olim, iuncta glos. in verb. Circūuentus, de sent. & re iudic. ubi Abb. col. antepen. Aymon Crauet. alios referēs cons. 592. num. 69. vol. 4. ex quo resultat, quod concessio subreptitia nō dat causam prescribend. l. ex initio. C. de falsi. per quem ita in terminis voluit Bald. cōf. 300. in fin. volum. 5. refert & sequitur Tiber. Decian. d. respōs. 18. num. 380. vol. 1. Cum itaque Princeps nō cōcesserit rescriptum de gratia, sed potius de iustitia, quatenus de iure instaurāda foret, & sic nō solum dubitetur de potestate Principis, sed etiā de volūtate ipsius expressa, quod noluit illam cōcedere, nisi quatenus de iure cōcedenda foret, prout in terminis voluit Dec. d. cōf. 198. nu. 7. ibi: *Non obstat quod Imperator possit tollere dominium, etiam sine causa, saltem quando sit quasitum ex sententia, ut supra dicebatur, quia illud haberet locum, quando constaret de voluntate eius, quod ita voluisset, ita quod errore ductus non fuisset, & appareret, quod gratiā facere voluisset: secus videtur in casu isto, ubi scribit ad iustitiam prae-textu appellationis interposita, quo casu nō est defectus potestatis, sed*

voluntatis cessantis, ut Bald. declarat in l. rescripta, col. fin. C. de precib. Imperat. offerend. Quare cum pro parte Confraternitatis oppositum fuerit de sententia in rem iudicatam transacta, quæ clarè intentioni partis aduersæ obstaculum faciebat, satis superque visa fuit omnes prædictos defectus, & nullitates aduersus dictâ instauratoriam opponere.

Quinimò, cum hæc omnia ex eisdem actis notoriè apparebant, nō fuit necessaria alia partis allegatio, cum ex sui facie seipsam nullitas ostendit, argum. l. veteris, ad finem ff. de iuner. actuque priuat. Bald. in l. ab executione num. 8. C. quorum appellationes nō recipiatur, vbi ait, quod quando nullitas est liquida, nō suspendit, sed statim perimit idem, si incōtinenti liquidetur, vbi Barbat. in additio. ad hoc citat Bar. in l. 1. C. ne liceat reuocatio prouocari, refert & sequitur Ludouic. Romanus consilio 51.

Secundò responderetur, quod stante nullitate prædicti rescripti, non solum ob vitium subreptionis, & obreptionis, de quo supra, sed etiam ex eo, quod fuit contra sententiam in rem iudicatam transactam, ex d. l. final. C. sent. rescin. nō poss. & in l. causas, vel lites. C. de transact. & in c. exposita, de arbitr. Philip. Dec. d. cōf. 198. nu. 4. vbi dicit, quod in ratū hoc procedit, quod licet cōcedatur rescriptū, & dicatur nō obstat prior sententia, p hoc tamen nō intelligitur derogatū sententiæ, quæ in rem iudicatam transiit, vt notabiliter tradit Alexand. cōf. 97. in causa & lite, in princip. volum. 2. vbi dicit, quod exceptio rei iudicatæ est tantæ potentia, quod impedit litis ingressum cap. i. de litis contestat. lib. 6. & quod virtus sententiæ nō dicitur sublata per rescriptum: quia Princeps in dubio nō præsumitur velle derogare sententiæ, quæ transiit in rem iudicatam, vt est bonus text. in d. cap. exposita, de arbitr. Imò, nec rescriptum factū in cōtrarium tenet, nisi in eo esset adiecta clausula, non obstan;

obstare tali sententia tractata in rem iudicatam, d. l. fin.
C. sententia rescindi non possit & d. l. causas cum ibi notatis.
C. de transact. Bald. in l. prescriptio, e, num. 25. C. si con-
tra ius, vel utilitat. public. ubi quod in vanum impetra-
tur quicquid contra sententiam, que rei iudicate vigi-
rem habet, impetratum fuerit, refert Zasius consilio 10.
num. 4. volum. 2. Sed si hoc est in dubio, quid dicendum
in casu nostro in quo sua Maiestas, ac supremum eius
Consilium noluit insinuatoriam, seu restitutionem in
integrum aduersus dictam sententiam simpliciter, nec
absolute concedere, sed quatenus de iure concedenda fo-
ret? Certè nulli dubium est, non potuisse, nec debuisse Re-
gentiam Audientiam virtute dicti rescripti predictam sen-
tentiam tractatam in rem iudicatam infringere, & con-
sequenter dicendum est, ultimam sententiam ab ea
prolatam nullam fuisse tanquam latam contra pri-
mam sententiam in rem iudicatam tractatam, ut est res.
in l. 1. C. quando prouocari, non est necess. l. si ut pro po-
nis C. de executio. rei iudicat. Zasius d. cons. 10. nu. 20.
volum. 2. Et licet Bar. circa hoc distinguat in d. l. 1. & in
l. nam & postea, §. si damnetur ff. de iur. iurand. tamen
contra Bart. est communis opinio, & indistinctè Docto-
res communiter tenent, quod non valet sententia contra
rem iudicatam, ut concludit Alexand. in d. §. si damnetur,
& Anton. de Butrio cons. 7. visis processibus, colu. 2. &
tradunt Moderni in cap. inter monasterium, de re iudic.
per quæ iura ita in terminis concludit Philipp. Dec. d.
consil. 198. num. 4. post medium, ubi etiam affirmat, quod
non valeret processus, etiam si non esset opposita exceptio
rei iudicate, nisi ex processu appareret de nullitate, & ini-
quitate primæ sententiæ, per ea, quæ tradit Innoc. in c.
cum dilecta, de rescript. & in cap. cum Bertoldus, de re
iudic. & ibi Abb. & in cap. quoniam contra, de probat.
Cum itaque in casu, de quo agitur, nulla iniustitia, vel
iniquitas primæ sententiæ deducta, nec inuenta fuerit,

ut in sequenti articulo dicemus, nullibi reuocari potuit, nec debuit, sed potius custodiri, nam ut eleganter voluit Philipp. Corn. cōs. 62. vol. 4. semper standum est sentētie, nisi per euidētiā facti de eius iniquitate liquēat, refert & sequitur Zasius d. cōs. 10. numero. 21. volum. 2.

Predictorum omnium ratio promptissima est, nā tunc demum supremus princeps, vel etiam ipsius Senatus potest cōtra rem iudicatam rescribere cum clausula, Non obstat, quādo sentētia est iniusta, & nō habet fomentum iuris, & rationis naturalis, sed solum rigore iuris ciuili, & fomentum ipsius propter auctoritatem rerū iudicarū, iuxta text. in l. seruo. inuito. §. prator ait. ff. ad Trebellia. prout in terminis voluerunt Cuius in l. rescripta. num. 5. & 8. C. de precib. Imperat. offerendi vbi expressius Baldus numero 14. hæc verba subdit, ibi: *Possit dici, quod si huiusmodi actio nititur naturali equitate, quod non possit tolli per rescriptum; quia hoc rescriptum in impetrante, & etiam in concedente inducit peccatum, & sic est contra ius diuinū, si autem actio non nititur equitate, sed solo rigore, ut in Chirographo post biennium, & in re iudicata contra veritatē, tūc credo quod possit rescribere cum clausula, non obstante.* Hoc idem sentit Paul. de Castr. d. cōs. 179. Donatio. col. 2; vol. 1. in fin. ibi: *Tamen adhuc idem dico, quia quæ supra dixi in contrarium possent procedere, quando dominium esset acquisitum per modum iuris naturalis, vel gentium, tunc enim Princeps non potest auferre, quod non dedit, arguen. l. si arrogator. §. 1. ff. de adoptio. sed hic acquisitum est per modum inuentum à iure ciuili, ut notatur per gloss. in l. 1. ff. de acquir. rer. domin. Vnde potest Princeps circa illam aditionem, quæ à iure ciuili habet fomentum, statuere, quod non valeat, & quod pro non facta habeatur, & auferre fomentum dicti iuris, cum ille sit supra illud ius. c. proposuisti, de concef. preben. Non sic potest auferre*

ferre fomentum iuris naturalis. l. 2. ff. de usu fruct. earum
rerum, quæ usu consumuntur. Felin. in cap. ad audientiam
cl. 2. num. 4. vers. nihilominus attende bene, de rescip.
Carol. Ruin. conf. 46. num. 16. volum. 1. & ita ex predi-
ctis resoluit Anton. Gabriel in tit. de iure quasi non
tollend. conclus. 1. nu. 18. & nouissimè Petr. Surd. conf.
199. num. 24. & 25.

Erratio est, quia tunc Princeps dicitur potius dene-
gare suum auxilium, quam ius auferre, & facilius lex,
aut Princeps suum denegat auxilium, quàm ius alterius
auferat, secundum glossam in l. 1. C. si aduersus vendi-
tionem, & in l. assiduis. C. qui potior in pignor. habeat.
ita arguit Paul. de Castr. d. conf. 179. Donatio. volum. 1.
53. vbi pulchrè loquitur, idem respondit Hippolyt. Ri-
minal. conf. 13. nu. 6. vol. 1. & Tiber. Decian. resp. 47.
ex num. 4. vsque ad fin. vol. 1. Quod autem prima senten-
tia in casu nostro fuerit iuri & rationi consona, ac prop-
terea contra eam non potuerit de iure per Principem
rescribi, nec per Regiam Audientiam pronuntiari, se-
quens Articulus continebit.

Secundus articulus.

PRO Resolutione huius articuli examināda sunt
motiua sententiæ Regiæ Audientiæ contra Con-
fraternitatem, vltimo loco latae, nam si ea in iure,
& in facto erronea, & nulla esse ostendamus, iustitia pri-
mæ sententiæ ab eadem Regia Audientia prolatae ad re-
lationem Regentis *M. I. I. I.*, in anno 1583. ad fauorẽ
dictæ Confraternitatis dilucidior fiet, & nihil aliud pro
victoria eiusdem Confraternitatis desiderari poterit.

Vnicum itaque sententiæ fundamentum in eo ver-
satur, quod in fideicommissio, quo innititur iustitia di-

D. etæ

32
te Confraternitatis, non continetur bona comprehen-
sa in quadam donatione generali omnium bonorū per
eundem testatorem prius facta in anno 1468. inter vi-
uos, contemplatione matrimonij in fauorem Antonij
Cerde, eius ex fratre nepotis, & suis successoribus, quæ
licet reuocabilis fuerit ad libitum, tam per actum inter
viuos, quā per testamentum, vel vltimam voluntatē,
dicereturque reuocatam fuisse quoad prædium, de quo
agitur ex alia donatione eidem facta sub anno 1480.
& reuocatione ipsius in anno 1488. Nihilominus tamē
dicta reuocatio, vel non est vera, vel defuit in substan-
tia, & solēnitate, ex quo nō constat de originali, & trā-
sumptum est informe, & absque authoritate, & solēni-
tate sumptum, vel est inutilis, ex quo in ea non fit spe-
cifica mentio donationis prædictæ, prout in ea fieri de-
bebat ex particulari clausula in ea apposita, nec etiam
in testamento, & contraria dispositione in eo conten-
ta, & reuocatione aliorum testamentorum prædictæ do-
nationis mentio facta fuit, atque ita integra, stabilis, in-
diminuta, ac firma remansit, & perpetuam firmitatem
obtinuit, ac propterea nō potuit testator denuō in testa-
mento facto in anno 1490 de bonis prius donatis dis-
ponere, nec grauamen aliquod apponere. Quæ omnia
vel falsa, vel erronea sunt, & maximam fallaciam con-
tinent.

Primò, quia, prætenſa donatio, qualiscumque fuerit,
ante quā in lucē prodiret, & in processu exhibita fue-
rit, & executionem aliquam habuerit à die, quā recep-
ta dicitur plusquam octuaginta annis occulta, ac sepul-
ta, extiterat: nam donatio dicitur facta in anno 1468. &
lis de qua agitur instituta fuit in anno 1548. & multò
post ceptam liem fuit presentata, & nunquam fuit
quid petitum, vel prætenſum virtute asserere donatio-
nis, quinimò contrarium eorum, quæ in ipsa continen-
tur, fuit semper seruatum vsque quo vltima sententia la

ta fuit in anno 1614. & sic plusquam 146. annis, & bona in donatione contenta fuerunt semper possessa virtute vinculi in testamento appositi, per dictum Gabrielem Cerda testatorem, non autem virtute donationis: qui tamen diuturnus contrarius usus omnes donationis vires enervat, etiam casu quo à principio valida extitisset, & penitus falsitatem ipsius ostendit: nam sicut ex observatione admodum in scriptura non solèni comprehensum fides scripturae additur, veraque in ea expressa presumuntur, ut per Aymō Crauet. in tractat. de antiquitat. tempor. part. 1. num. 199. & num. 284. & part. 3. num. 43. ad Veneram excusionem, & cons. 65. num. 1 & cons. 105. num. 4. & plenius cons. 153. num. 1. & seq. & cons. 274. num. 7. Ita per contrarium quorundam effectus scripturae contrarius observatur, falsa eius presumenda assertio erit. l. 1. ff. de his, quae sunt sui, vel alien. iur. l. & si contra, ubi Iason. ff. de vulgar.

Quinimò, si vera fuisset donatio, ei tamen ex actibus contrariis renūtiatum videtur. l. si filius. ff. de minorib. l. quod in heredem §. eligere. ff. de tribut. l. sed & si pupillus. §. penult. ff. de institutor. l. fin. §. illud, de diuor. l. si cut patronus. ff. de oper. liberto. l. 1. C. de furt. l. fin. C. de codicill. l. 2. & l. si veritas. C. de fideicommiss. c. ut quis duas, de electio. lib. 6. Clement. gratiae, de rescript. text. in cap. ex literis, de transaction. in c. ex ore, de his, quae fiunt à maiori par. capit. c. dilecto, de præben. quos tex. in hunc sensum enumerat Capra cons. 77. num. 5. Aym. Crauet. cons. num. 3. ubi dicit, renunciatum intelligi testamento per diuisionem illi contrariam, confert tex. in l. si quis ante, & in l. qui bona fide, in princip. ff. de acquir. posses. Roman. consil. 350. num. 13. in 2. dubio. & transactionem perimi per usum contrarium, voluit Brun. cons. 95. num. 5. per textum in l. si stillicidij, in prin. ibique Bald. ff. quemadmodum. seruit. amittat. idem in laudo non observato, scribit Dec. cons. 564. num. 7. Pacto
etiam

etiam vsu contrario, vel per decennium derogari,
tradit Alexand. conf. 18. num. 7. volum. 1. Idemque iuris
est in priuilegio, vt vsu, & id contrario interciderat, testa-
tur Abb. conf. 18. num. 4. volum. 2. Quos omnes refert
& sequitur Aymon Crauet. conf. 949. numero. 15 & 16.
volum. 5.

At in casu nostro nō solum intercessit cōtrarius vsus
donationi, & in obseruātia per decēniū, sed per 146. an-
nos: vnde credibile nō est donationem fuisse validam,
nāque si valida extiisset, credi vix potest passuros eos
fuisse, quorum intererat virtute testamenti, & vinculi,
ea bona possideret. l. cum deindebito. §. 1. ff. de probatio.
l. sicut. §. nō videtur. ff. quibus mod. pignus, vel hypoth.
soluitur, & in cap. super hoc. & in cap. sanc. de renuntia-
tion. Bald. in l. 1. in vltim. notabili. C. de edict. diui Adri.
tollend. Imol. cōf. 49. in fine. Itaque sicut verisimilis iu-
ris sui negligētia, & renuntiatio nō est, ita præsūmi non
debet. l. 3. §. 1. & l. ob eamē. §. si testes. ff. de testib. l. quin-
tus. ff. de donatio. inter virum & vxorem, authēt. licen-
tiam. C. de Episcop. & cleric. Bald. in l. si uē possideris, in
fine. C. de probatio. & alios ad propositum adducit Ay-
mon Crauet d. cōf. 949. nu. 14. vol. 5.

Secundō cōfirmātur prædicta, quia Antonius Salua-
tor Serda, heres Gabriclis, virtute testamenti dicti Ga-
briclis, & titulo hæreditario, cepit possessionem dicti
prædij, tanquam hæreditarij, illudque descripsit in inuē-
tario, & tenuit, & possedit ab anno 1491. vsque ad annū
1538. quo illud donauit Matthæo Forteza eius nepoti, ex
Eleonora sorore, & sic plusquam 38. annis pacificē, &
bona fide, & sic legitimē illud præscripsit, & in simul
omne ius, quod alij fratres virtute prætensæ donationis
pretendere possent, & signanter D. Eleonora Serda eius
soror, à qua pars aduersa descendit, & ius, & causam ha-
bere prætendit, quæ tempore mortis testatoris, quæ fuit
in anno 1490. erat nupta Raymundo Zaforteza, nupse-
rar

rat enim in anno 1487. vt patet ex capitulis matrimonia-
libus exhibitis in primitiuo processu, fol. 44. & erat eta-
tis annorum 19. dicto anno 1490 vt patet per instrumen-
tum definitionis factæ per dictam Eleonoram in fauorẽ
dicti Gabrielis testatoris, die 22. Maij, dicto anno 1490.
in correnti processu fol. 23. & sic post ipsam maiorem
factam transierunt triginta duo anni pacifice possessio-
nis dicti Antonij Saluatoris virtute testamenti, & fidei-
commissi, vsque ad annũ 1529. quo donationem facit
prædij, de quo agitur Matthæo Zaforteza, ex dicta E-
leonora sorore nepote, & sic non solum erat tutus præ-
scriptione longi temporis 30. annorum, sed etiam lōgis-
simi temporis sexaginta annorum decursum, vsque
ad annum 1558. quo dictus Matthæus Zaforteza dona-
tarius absens decessit apud Italos, qui etiam fuit posses-
sor bonæ fidei toto tempore vitæ suæ, & possessio suc-
cessoris cōiungitur, cum possessione authoris ad præ-
scriptionem adimplendam, si illa ex possessione propria,
impleta non fuisset præscriptio, l. cōceptam. ff. de vsuca-
pion. Dyn. in cap. sine possessione, de regul. iur. in 6. cū
vulgar. præcipuẽ cum donatio facta per dictum Anto-
nium Saluatorem Serda in fauorem dicti Matthæi eius
nepotis, fuit cum pacto & cōditione, quod dicto Mat-
thæo donatario sine liberis decedente, prædictum præ-
dium de Bonicaluell reuerteretur ad dictum Antonium
Saluatorem donantem, seu ad dicti donantis heredes,
vt patet ex donatione in primitiuo, fol. 300.

Cum itaque dicta Eleonora soror, nihil in vita sua
perierit, & ius, si quod habebat ex dicta donatione pe-
nituse extinctum erat ex dicta longi, & longissimi tem-
poris prescriptione 60. annorum, nihil ad prædictũ Pe-
trum Raymundum Zaforteza, transmittere potuit, ac
propterea obstabat ei lōgissimi temporis præscriptio,
& consequenter motiuum sententię Regię Audientię
primo loco late ad fauorẽ Confraternitatis, quod præ-
crip-

criptum innititur, est iuris, & iustitię plenum, & in-
tabile, & motiuum posterioris sententię, quod prescrip-
tionem excludit, est erroneum in iure, & in facto, &
nullum iuris saporem, nec fundamentum habet.

Ex predictis etiam inferitur erroneum fuisse aliud
eiusdę sententię fundamentum, & motiuum affirmans
fuisse dictum Raymundum Zaforteza procuratorem
dicti Matthei Zaforteza mutare causam possessionis
post mortem illius, & iure proprio virtute donationis
predium, de quo agitur possidere, cum nullum sibi ius
competeret, nec ex persona D. Eleonorę matris, cum
ei prescriptio longi temporis obstarct, vt supra dictum
est, nec ex persona dicti Matthę eius fratris, qui cū
decesserit sine liberis, predium virtute pacti in donatio-
ne apppositi ad ipsum Antonium Saluatorem donatę,
& illius heredes reuerti debuerat, ideoque possessionis
causam mutare minimę potuit, nec ex possessione quā
simplici nomine procuratorio obtinuit ius, nec prescrip-
tionem aliquam anterioris possessionis pretendere, cū
non suo nomine, sed alieno possederit.

Accedat predictis, quod dictus Antonius Saluator
Sarda videns se filios non habere, agnoscens bonam fi-
dem, & post eius vitam dicta bona ad Confraternitatę
virtute vinculi peruentura, post dictam donationem de
anno 1538. quandam transactionem cum dicta Con-
fraternitate inuit, qua eidem reuultauit, & translu-
lit omnia bona in testamento dicti Gabrielis Sarda Sa-
crista contenta, & signanter predium, de quo agitur,
vt apparet ex dicta transactione in primitiuo processu,
fol. 27. ex quo iustitia dictę Confraternitatis, maximę
comprobatur, & roboris firmitate munitur, vt nihil pe-
nitus ex dictis bonis ad dictam donnam Eleonoram, &
eius descendentes nullo modo deuenire potuerit, vnde
ius aliquod ritę, vel rectę pretendere possint, vel sentē-
ti-

ia in eorum fauorem lata per dictam Regiam Audiē-
tiam iure defendi possit.

Tertio ex alio conuincitur nullitas dictæ donatio-
nis, & quod nullum habuerit effectum, quia non fuit
simplex, & pura donatio, sed conditionalis hoc est si
donatarius vxorem duxerit, secundum voluntatem
ipsius donantis, vt patet ex dicta donatione, ibi: *Et vt
decenter vxorem cum voluntate mea ducere va-
leat, dono, &c.* Vnde cum in toto processu non sit pro-
batum nec deductum prædictum donatarium adim-
pleuisse ex parte sua dictam conditionem, & duxisse
vxorem de & cum volūate dicti donantis, quo cessan-
te non potuit aliquid petere virtute dictæ donationis:
nam agens ex contractu debet liquidò probare se ad
impleuisse ex parte sua, Bald. in cap. 1. Qualiter domi-
nus proprietate feudi priuetur, num 10. vbi quod qui
non facit quod debet, non recipit quod oportet, ista
enim natura est pænarum siue legalium, siue conuen-
tionalium, quod nisi petens pœnam probet ex sua par-
te debitum implementum contractus à pœnæ peti-
tione repellitur, quia liquida debet esse causa, vt pœna pe-
tatur, vt ff. locati, l. quarto, §. inter locatorem, & nota-
tur, ff. de iure iurand. l. & si non fuerit, & in l. 1. C. de his
quæ pœnæ nomin. Porro in prædictis liquidissima de-
bet esse probatio, vt ff. de condit. & demonstr. l. in testa-
mento, la primera, & si non constat de principali, nec
etiam de pœnali, & alterato principali non committit-
ur pœna.

Quod procedit etiam si in minimo impletum non
sit, Bald. in l. pacta conuēta, in 2. notab. ff. de contrah. ed.
empt. quam interpretatur simul cum l. iuris gētium,
§. adeo, ff. de pact. & alij quos citat Crauer. consil. 648.
num. 1 volum. 4. & las. consil. 243. volum. 3. Item pro-
bat text. in l. Iulianus, §. offerri, ff. de actio. empt. Dec.
consil. 119. col. 1. & 2. Mandell. Albens. consil. 597. num.

3. & 4. volum. 3. vbi numer. 6. tenet, quod non solum repellitur si constat, eum non adimpleuisse ex parte sua, sed etiam repellitur si est dubium vtrum impleuerit, Corn. consil. 344. col. 2. volu. 1. & sic prædicta donatio nullum effectum, aut executionem habere potuit, prout non habuit.

Quarto, quando omnia prædicta cessarent, non video quomodo in d. sententia tam ex professo ponderari, & affirmari potuisset, prædictam donationem reuocari non potuisse per secundam particularem donationem, nec per posterius testamentum in contrarium factum, non facta specifica mentione prædictæ donationis postquam litera ipsius donationis absque alia interpretatione contrarium ostendit, vt patet ibi: *Do-
no donatione mera, pura, simplici, & irrevocabili inter vi-
uos, ac de presenti, & acceptanti, & tuis successoribus in-
frascriptis, & sub conditionibus, & qualitatibus infra-
scriptis, & non alijs, omnia & singula bona mea iuraque
ac nomina vniuersa, nunc, vel in futurum pertinentia,
& expectantia, videlicet, quod si te mori contingat liberis
superstitibus, tu habeas huiusmodi meam donationem,
nisi aliter disposuero ad omnes meas voluntates, saluis
tamen infra scriptis retentionibus, sin autem sine liberis
te decedere contingat ex legitimo, carnalique matrimo-
nio procreatis, tunc huiusmodi mea vniuersalis donatio
ad me, vel quoscumque mihi successores deueniat, eam-
que deuenire volo, & ad meam totalem dispositionem re-
uertatur: in super retineo mihi tercentas libras moneta
Maioricarum, de quibus possim testari, & meas facere
omnimodas voluntates, retineo mihi hanc generalem su-
per vniuersis bonis meis meram voluntatem, & liberam
dispositionem, videlicet, quod ego quandiu in humanis
ero, possim vendere, & distrabere, atque donare quacum-
que bona, siue mobilia siue immobilia, eaque gubernare,
& tandem habere liberam, & generalem administratio-*

nem prout mihi videbitur, Et in super retineo mihi plenissimam, Et ambulatoriam facultatem, videlicet, quod si huiusmodi donationem in toto, vel in parte reuocare, Et corrigere voluero, hoc mihi liceat omni obstaculo cessante per testamentum, vel aliam donationem, seu quamcumque aliam dispositionem mihi quandocumque in futurum occurrentem, dum tamen de huiusmodi donationis reuocatione, specificam mentionem fecerim, Et non alias.

Ponderanda sunt illa verba: Nisi aliter disposuero ad omnes meas voluntates, quæ conditionalem efficiunt totam dispositionem, vt in tantum donatio valeret, in quantum aliter non disponderet. Ea namque est conditionis natura, vt nihil ponat in esse, l. si quis sub conditione, ff. de condit. institutio gloss. Bart. & alij in l. Lucius, ff. de hæred. instit. Dec. consil. 261. col. 2. in fin. Be. 10. consil. 78. num. 12. volum. 2. & dispositio condicionalis non habet effectum, nisi conditio vere extet, l. cedere diem, ff. de verb. significat. l. qui hæredi, §. fin. ff. de conditio. & demonstrat. & defecta conditione habetur dispositio pro non facta, l. pecuniam, ff. si cert. petat. Petrus Surdus decis. 209. num. 1. 2. & 3. & decis. 210. num. 7. & datum sub vna conditione videtur sub contraria conditione ademptum, l. legatum pure, ff. de adiment. legat. l. quod pure, ff. quando dies legat. cedat, l. aliquando, ff. de conditio. & demonstrat. Petrus Surdus, consil. 143. num. 44. volum. 1 & decis. 7. num. 19. Cum itaque in contrarium disposuerit in suo testamento, idem est ac si dicta donatio facta non fuisset.

Item ponderanda sunt illa verba: Et in super retineo mihi plenissimam, Et ambulatoriam facultatem videlicet, quod si huiusmodi donationem in totum, vel in partem reuocare, Et corrigere voluero, hoc mihi liceat omni obstaculo cessante per testamentum, vel aliam donationem seu quamcumque aliam dispositionem mihi quando cumque in futurum occurrentem. Argumento text. in l.

F

feruus

seruus si hered. ff. de statu liberis, ibi: *Que causa facit ambulatoriam et ita dixerim conditionem.*

Quibus non obstat motiuū sententiæ Regiæ Audiētiæ, in quo totū fundamentū ipsius sententiæ, & partis aduicisē consistit, nempe, quod non fuerit reuocata donatio, ex quo de ea expressa mentio facta non fuit, per illa verba in ea apposita, ibi: *Dum tamen de huiusmodi donationis reuocatione specificam mentionem fecerint, & non alias*, si quidem ea non obstante potuit testator contrariam dispositionem facere, etiam si de donatione recordatus non fuerit, prout in terminis voluit Barbatia, qui melius quā alius hunc articulum discutit, & ideo videndus, quia pulchre loquitur, & de more plures singularitates adducit, consil. 73. volum. 3. & sic abso in primum sententiæ erroneum apparet.

Vltimo Roborantur prædicta, quia ea donatio licet quoad ordinationem inter viuos dici possit, attamen quoad effectum, vim vltimæ voluntatis obtinuit, ac tertiam quandam speciem inter contractum, & vltimam voluntatem constituit argumento text. in l. si filia, §. si pater, ff. familiæ erciscund. ibi: *Non videri donationem, sed potius supremi iudicij diuisionem*, vbi diuisionis hereditatis facta à parente inter filios non obtinet vim donationis, sed vltimæ voluntatis, l. fin. C. cod. tit. ibi: *Sine quacūq; modo scripturæ*, vbi in quacūq; scriptura pater bona sua diuidat inter filios, ea scriptura vim vltimæ voluntatis obtrinebit. Facit, l. parētibus, C. de in offic. testam. ix. in apth. quod sine, C. de testam. l. cū de bonis, C. de donat. l. fin. vbi scribētes, C. de pact. Oldrad. consil. 231. circa prin. Ias. consil. 104. n. 2. vol. 4. Dec. cōf. 475. n. 23. Paris. cōf. 24. n. 2. cū seq. vol. 2. Tiraq. qui plures alios adducit de primogen. quæst. 8. n. 2. cum sequent. vbi profitentur maioratus etiam in contractu institutos vim supremi iudicij semper obtinere, & ita etiam voluit Molin. de primog. lib. 1. cap. 12. numer. 1.

cum

cum sequentibus. ubi nume. 8. & 9. id propositum Valde
 hec verba proponit ibi: Plures namque contractus in-
 veniuntur, qui reuocari possunt ad libitum unius ex con-
 trahentibus, non tamen ex eo, quod reuocari possunt, ulti-
 me voluntatis naturam sequuntur, sed nihilominus con-
 tractus naturam observant, quod in contractibus innomi-
 natis atque in precario, commodato deposito, & id genus
 similibus contractibus assidue videmus, qui quamvis re-
 uocari possint contractus tamen esse non desinunt, quod
 in l. sicut C. de actio, & obligatio Bart. Bal. ceterique scri-
 bentes advertunt, nec tamen morte confirmantur, sed ad
 heredis ius ipsorum contractuum reuocandi transferuntur,
 sicut principalibus contrahentibus competebat.

Ex eo etiam maioratus etiam in contractu simpliciter institu-
 ti ultime voluntatis naturam observant, quod morte confir-
 mantur, atque irrevocabiles perpetuo efficiuntur, omnes nam-
 que donationes, quae usque ad mortem reuocari possunt,
 morteque confirmantur, ultime voluntatis naturam se-
 quuntur. & ea quae ex similibus contractibus capiuntur,
 vim relicti obtinere notissimum est. Unde fatendum est,
 vel naturam ultime voluntatis obtinuisse, & consequen-
 ter per posterius testamentum reuocari potuisse, per tex.
 in l. 6. posteriore Insti. de testamet., vel quando fateamur
 contractum inter vivos reuocabilem, tamen extitisse,
 & tunc facultatem reuocandi ad heredes donantis trans-
 latam fuisse ex praedictis, & sic quocumque modo res
 accipiat, manifestum fiet nullius efficaciae praetensam
 donationem extitisse.

Nec officit dicere, donationem duos tantum testes
 continere, tanquam contractum inter vivos, non autem
 quinque, prout in ultima voluntate, vel donatione causa
 mortis requiritur, siquidem huic oppositioni in specie
 respondet Molina d. lib. i. cap. 12. num. 17. ibi: Nec obstat
 si dicatur in donatione causa mortis quinque testium so-
 lemnitatem requiri, ex decis. l. fin. C. de donation. caus.
 mort.

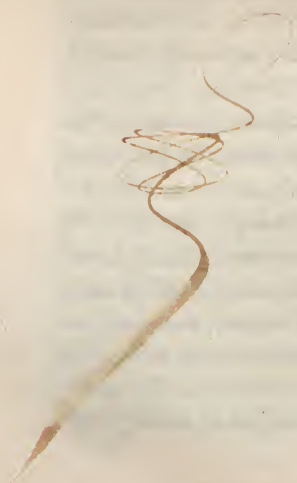
mortis, & ex l. fin. tit. 4. part. quinta. Nam ideo hoc in
donatione causa mortis procedit, quia ex dictis iuribus
in ea id specificè decifum est, aliàs namque ex regula su-
perius adducta, in ea etiam contrarium dicendum esset,
cum hac testium solemnitas ad ordinationem, non autem
ad effectum referenda sit: ideoque hoc in causa mortis do-
natione specialiratione statutum ad Hispanorum prima-
gentia adduci non debet, cum hac inter se in pluribus dissi-
milia sint, quamuis in aliquibus conueniant, ut notissi-
mum est, sicque ista quotidie intelligi, ac practicari solèr.
Quæ iuncta cum his, quæ prius dixerat in eod. c. 12. nu-
me. ii. ubi voluit hanc donationē, nec habere vim con-
tractus inter viuos, nec naturā vltimæ volūtatī, sed par-
ticipare ex vtraque, & quādam tertiā speciem constituc-
re, nullam difficultatem habent, ut patet ibi: In hac au-
tem re obseruandum erit, quod quamuis ea, quæ ex dona-
tione, qua morte confirmatur, capiuntur, habeant vim le-
gati relictī, seu fideicommissi, non tamen illud, quod ex
his contractibus capitur, poterit dici verè esse legatum,
seu relictum, nec fideicommissum, & per consequens, nec
etiam hanc esse veram, seu propriam vltimam voluntā-
tem, sed huiusmodi dispositionis tertiam quādam spe-
ciem diuersam ab vltima voluntate, legator relicto, seu fi-
deicommisso, atque contractu constituit. Quæ nec vltima
voluntas est, quamuis vltima volūtatī vim habeat, quod
ad confirmationem donationis, & reuocandi potestatem,
prout satis eleganter dixit gloss. indicta l. filia licet, glo.
1. & gloss. in verbo, Ad iudicari, quas ibidem communi-
ter scribentes sequuntur gloss. in d. l. fin. §. fin. verbo, Pro
herede, Barz. communiter sequutus, in l. sequens quas.
num. 1. ff. de legat. 2. ubi inquit, quod ea, quæ capiuntur
ex donatione reuocabili, qua morte confirmatur, non dicū-
tur capi ex vltima voluntate, quia hæ donationes, nec cen-
sentur esse donationes inter viuos, nec vltima voluntas,
nec legatum, sed tertiam quādam speciem de per se dis-
tin-

348

*tinctam, ac separatam constituunt, Bald. in authent. ex te
stamento, num. 1. C. de collation. Alexand. qui pulchrè lo-
quitur in proposito, cons. 26. num. 4. cum seq. lib. 2. Grego.
in l. 4. tit. 11. part. 4. in glos. verb. En su vinda, quod compre-
henditur, ex text. in d. l. in donationibus. C. ad legem Fal-
cidiam, ibi, quando fideicommissi partibus funguntur, nō
enim inquit lex, quod donationes, quæ morte confirman-
tur, sine fideicommissa, sed quod fideicommissi partibus
funguntur, quod ex omnibus glosis, & scribentibus, quos
numero precedenti citauimus, colligere facillimum erit.*

Discussis itaque omnibus promptissimum est in-
stauratoriam impetrari nō potuisse, nec Regiam Audien-
tiā illius virtute causam semel iustissimè decisam tot
abhinc annis suscitare, & pauperem Confraternitatem
laboribus, & sumptibus fatigare, & multò minus sentē-
tiam in eius fauorem iustè latam reuocare, omniaque
motiua contrarię sentētię futilia, & erronea esse, ac
propterea debere omni iure reuocari, & nullam decla-
rari, & partem aduersam in pœnam calūnię, & falsi res-
cripti in omnibus expensis processalibus, & persona-
libus, vtriusque instantię, cum omnibus dānis, & in-
teresse condemnari debere. Salua semper.

THE
LIBRARY
OF THE
MUSEUM OF
COMPARATIVE ZOOLOGY
AT HARVARD UNIVERSITY
CAMBRIDGE, MASS.

RECEIVED
JAN 10 1907
FROM THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF COMPARATIVE ZOOLOGY
AT HARVARD UNIVERSITY
CAMBRIDGE, MASS.

NOV 10 1906

